

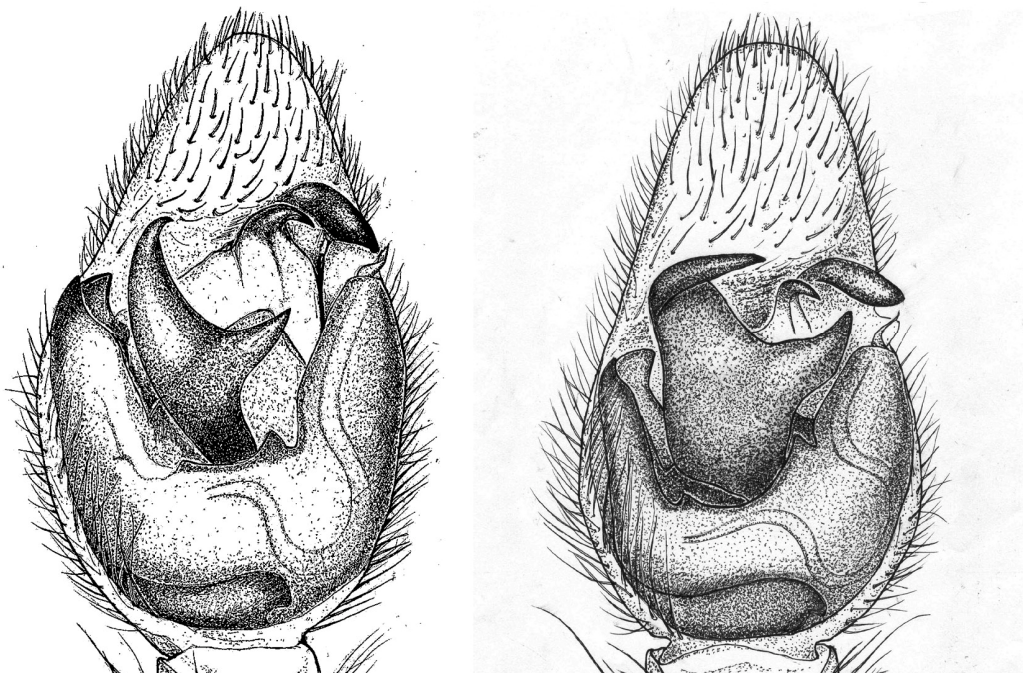
**Az európai ál-kalózpók (*Trebacosa europaea* Szinetár & Kancsal,
2007) előkerüléséről és biológiájáról**

Szinetár Csaba és Kancsal Béla

Berzsenyi Dániel Főiskola, Állattani Tanszék
9700 Szombathely, Károlyi Gáspár tér 4.

A Velencei tó nádasának 2004-2005-ben végzett talajcsapdás gyűjtéséből kerültek elő egy tudományra nézve új farkaspókfaj, a *Trebacosa europaea* hím példányai. A genus korábban ismert egyetlen faja Észak-Amerikában fordul elő. A *Trebacosa* genus európai előfordulásáról (Franciaország, Belorusszia) két arachnológus is említést tett a közelmúltban egy-egy konferencia összefoglalóban, de a faj leírására nem került sor egyik esetben sem. A Velencei-tó agárdi szegélynádasában a két vizsgálati évben együttesen a faj 16 hím példánya került befogásra. A *Trebacosa marxi*, valamint a *T. europaea* hímjének párzószerve elsősorban a tapogatóláb középnyúlványának alakja és arányai alapján különíthető el. A két faj testmérete is szignifikánsan különböző. A teljes test, valamint a testtájak hossz-, és szélesség értékei átlagosan egy harmaddal elmaradnak az európai faj esetében az észak-amerikai fajétól. A *Trebacosa* genus megjelenésében feltűnően hasonlít a kalózpókokéra (*Pirata* spp.) A XIX. század végén leírt Nearktikus elterjedésű faj csupán 1981-ben került új, önálló genusba, mikor is Dondale és Redner (1981) a kalózpókoktól egyértelműen különböző ivarszervi jellegek alapján leírták a *Trebacosa* genust. Mindkét *Trebacosa* faj tipikusan vizes élőhelyhez kötődik. Az európai ál-kalózpók példányai a vízszegélytől 5-15 méter távolságra elhelyezett Barber-csapdákban kerültek elő. A talajvíz, itt mindösze 2-5 centiméterre van a talajfelszíntől. A vizsgált nádas talajlakó pókfaunája kiemelkedően fajgazdag, és számos további ritka faj is tagja. A *Trebacosa europaea* előkerülése állatföldrajzi szempontból különösen figyelemreméltó. Feltételezzük, hogy a genus kialakulása az alsó eocén időszakára tehető, mikor Európa még közvetlen kapcsolatban volt Skandinávián és Grönlandon keresztül Észak-Amerikával. A farkaspókok esetében

hasznló Nearktikus és Palearktikus testvér-fajokról Kronestedt és Marusik (2002) számolt be. Az ivarszervi morfológia tekintetében egymáshoz rendkívül hasonló két faj közül az *Acantholycosa solituda* (Levi & Levi, 1951) Észak- Amerikában, az *A. sterner*i (Marusik, 1993) Mongóliában és Dél-Szibériában fordul elő. Feltételezzük, hogy a *Trebacosa* genus már említett franciaországi, valamint belorusz adatai a hazánkból közelmúltban leírt *T. europaea* példányai lehetnek, így a faj névadásánál is többnyire erre a körülményre voltunk tekintettel. A faj előkerülése ismételen felhívja a figyelmet a nádasok jelentőségére, azok védelmének fontosságára. Bízunk benne, hogy a rohamosan fogyatkozó hazai nádasok védelméhez, természetvédelmi kezeléséhez e faj révén is adalékkal tudunk szolgálni.

A *Trebacosa europaea* (balról) és a *T. marxi* tapogatólába (jobbról)
(Eredeti (Kancsal B.)